

Handläggare: Rebecka Strandberg
Telefon: 08-508 36 220
Handläggare: Linda Moberg
Telefon 08-508 36 202

Till
Äldrenämnden
den 17 maj

Ny ersättningsmodell för bidrag till frivilligorganisationer

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner ny ersättningsmodell för bidrag till frivilligorganisationer i enlighet med förvaltningens förslag.

Eva Frunk Lind
direktör

Chatrin Engbo
avdelningschef

Sammanfattning

Den 9 februari 2010 fattade nämnden beslut om att ge äldreförvaltningen i uppdrag att genomföra en översyn av ersättningsmodellen till frivilligorganisationer som riktar sig till äldre inom Stockholms stad. Äldreförvaltningen har tagit fram ett förslag till ny modell för bidragsgivning där en viktig förändring jämfört med nuvarande modell är att bidragen beviljas för aktiviteter istället för verksamheter. De föreslagna förändringarna omfattar inte bidrag till de pensionärsorganisationer som idag erhåller ett schablonbidrag per medlem.

Förvaltningen anser att förslaget till ny ersättningsmodell bidrar till att en så stor del som möjligt av resurserna går till aktiviteter som direkt vänder sig till stadens äldre. Förvaltningen ser även att ersättningsmodellen är lätt att kommunicera till de föreningar som söker bidrag samt att modellen ökar motivationen för frivilligorganisationerna att minska sina kostnader för hyra och personal.

Bakgrund

Äldrenämnden kan bevilja ekonomiskt bidrag till frivilligorganisationer som bedriver stadsövergripande frivilligt socialt arbete för äldre. Den 9 februari 2010 gav äldrenämnden i uppdrag åt äldreförvaltningen att göra en översyn av ersättningsmodellen till frivilligorganisationer. Äldreförvaltningen har tagit fram ett förslag till ny modell för bidragsgivning.

De frivilligorganisationer som erhåller verksamhetsbidrag enligt schablon påverkas inte av förslaget om ny ersättningsmodell. De organisationer som idag får schablonbidrag per medlem är PRO, RPG och SPF.

Förslag till nya riktlinjer med kravspecifikation

Förslaget till ny ersättningsmodell innehåller riktlinjer, en fördelningsnyckel samt en checklista för handläggning.

En viktig förändring jämfört med hittills gällande riktlinjer är att bidragen enligt förslaget beviljas för aktiviteter istället för verksamheter samt att aktiviteterna värderas för att säkerställa att bidrag ges till föreningar som bidrar till ökad livskvalitet för äldre. Syftet med bidragsgivningen är att uppmuntra föreningar som genomför kontaktskapande och/eller stödjande aktiviteter vilka bidrar till ökad livskvalitet för äldre personer som bor i Stockholms stad. Aktiviteterna ska utgöra ett komplement till insatser som erbjuds av kommunen.

Kriterier för att erhålla bidrag samt beräkning av bidrag

För att säkerställa att syftet med bidragsgivningen uppnås ställs ett antal krav på föreningen, ansökan och aktiviteten. För att kunna göra en värdering av aktiviteten behöver handläggningsrutinerna förändras. Det är viktigt att äldreförvaltningen preciserar de centrala begreppen *livskvalitet* och *nyskapande* eftersom de används vid beräkningen av bidrag. En ny ansökningsblankett kommer att tas fram i samverkan med föreningarna inför ansökningsperioden för bidragsgivning gällande verksamhetsåret 2012. Blanketten kommer att kompletteras med frågor om hur aktiviteten ska bidra till ökad livskvalitet för föreningens beskrivna målgrupp. Det är även viktigt att föreningen själva beskriver om, och i så fall hur, verksamheten är nyskapande. För äldreförvaltningens handläggningsrutiner innebär detta att handläggaren ska utgå från förvaltningens definitioner av begreppen samt ges utrymme att bedöma föreningarnas beskrivning.

Föreningen:

- ska vara lokaliserad inom Stockholms stads geografiska område
- ska ha antagna stadgar
- ska ha av medlemmar vald styrelse och revisor i enlighet med stadgarna
- ska bedriva icke vinstdrivande verksamhet
- ska vara registrerad hos skattemyndigheten
- ska vara demokratiskt uppbyggd
- ska inte diskriminera någon på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning

Ansökan:

- ska vara fullständigt ifylld på avsedd blankett
- ska innehålla efterfrågade bilagor enligt specifikation på ansökningsblanketten
- ska vara inkommen i tid
- ska vara undertecknad av behörig firmatecknare för föreningen
- ska inte avse aktivitet som finansieras av annan förvaltning i Stockholms stad
- ska inte avse aktivitet som redan utförs av kommunen

Aktiviteten:

- ska vara kontaktskapande och/eller stödjande och bidra till ökad livskvalitet för äldre som bor i Stockholms stad
- ska vara stadsövergripande, vilket innebär att den ska vara öppen för äldre personer från hela Stockholms stad

Därtill ska föreningen:

- om den tidigare fått bidrag, ha en godkänd lägesrapport för januari-juni innevarande år samt av årsstämma och revisor godkänd årsredovisning för föregående år.

Bidragets storlek avgörs av föreningens uppskattade kostnader för aktiviteten samt förvaltningens värdering av aktiviteten. Efter att handläggaren konstaterat att krav på föreningen, ansökan och aktiviteten är uppfyllda värderas aktiviteten. I värderingen utgår handläggaren från fyra områden:

1. Livskvalitet

Aktiviteter som i hög grad bedöms bidra till ökad livskvalitet premieras. Livskvalitet värderad utifrån två aspekter:

- Ökad livskvalitet för de individer aktiviteten riktar sig till
- Antalet personer som aktiviteten riktar sig till

2. Nyskapande

Aktiviteter som är nyskapande premieras.

3. Frivilligengagemang

Aktiviteter där det frivilliga engagemanget är stort premieras. Det innebär t.ex. att föreningar med låga personalkostnader premieras.

4. Resurseffektivitet

Aktiviteter där resurserna utnyttjas effektivt premieras. Det innebär t.ex. att föreningar med låga lokalkostnader premieras.

Bedömning av aktivitet

Med hjälp av fördelningsnyckeln (se bilaga 2) görs för varje område en värdering samt en poängsättning enligt följande:

- 0 poäng – Saknas
- 1 poäng – Tillfredsställande
- 2 poäng – Mer än tillfredsställande
- 3 poäng – Mycket tillfredsställande

Beräkningen framgår i detalj i den framtagna fördelningsnyckeln. Först registreras uppgift om totalt tillgängligt bidragsbelopp som nämnden har att fördela. Därefter kontrolleras om de krav som ställs på föreningen, ansökan och aktiviteterna uppfylls. Handläggaren registrerar sökt belopp samt poängsätter de områden som värderas. Mallen beräknar då automatiskt det belopp som respektive förening bevil-

jas. Fördelningsnyckeln är uppbyggd utifrån antagandet att tillgängliga medel att fördela alltid är betydligt mindre än sökta belopp. Att aktiviteten är kontaktskapande och/eller stödjande och bidrar till ökad livskvalitet för äldre kontrolleras under kriterier för att erhålla bidrag. Därmed är alternativet ”saknas” och 0 poäng inte aktuellt för området livskvalitet.

Enligt förslaget till ny ersättningsmodell har äldrenämnden rätt att kräva återbetalning av utbetalt bidrag om föreningen inte genomför aktiviteten eller avsevärt ändrar inriktning på aktiviteten. Bidrag kan också återkrävas om kostnaderna för en aktivitet avsevärt understiger beräknat belopp.

Äldreförvaltningen föreslår en utfasning av de nu gällande riktlinjerna genom att för 2012 möjliggöra för de föreningar som tidigare erhållit särskilt hyresbidrag att ansöka om bidrag för hyra, dock för maximalt 80 % av hyreskostnaderna. På detta sätt har de föreningar som tidigare erhållit stora hyresbidrag möjlighet att under 2012 arbeta för ett mer resurseffektivt lokalutnyttjande. Från 2013 ska alla föreningar som ansöker om bidrag istället ange i ansökan om den ansökta aktiviteten medför hyreskostnader.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. En referensgrupp med representanter från kommunstyrelsens pensionärsråd och äldrenämndens handikappråd har haft möjlighet att bidra med synpunkter på förslaget. Kommunstyrelsens pensionärsråd och äldrenämndens handikappråd har getts utrymme att yttra sig i ärendet den 10 maj 2011. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet i förvaltningsgruppen den 11 maj 2011.

Förvaltningens synpunkter och förslag

En utgångspunkt i utformningen av den nya modellen och de områden som ska värderas har varit att minska omfattningen på bidrag till hyra och personal, för att därmed frigöra resurser till aktiviteter som direkt vänder sig till stadens äldre.

Äldreförvaltningen anser att vissa frivilligorganisationer har höga personalkostnader i relation till sin verksamhet. Förvaltningens uppfattning är att personalkostnaderna bör reduceras och frivilligarbetet öka.

Förvaltningen anser att det i nuvarande riktlinjer inte finns något incitament för frivilligorganisationerna att minska sina lokalkostnader då ett motsvarande hyresbidrag har erhållits. För närvarande avser ca 20 % av bidragsgivningen medel för hyreskostnader.

Den nya ersättningsmodellen ökar motivationen för frivilligorganisationerna att minska sina kostnader för hyra och personal. Modellen underlättar också övergången till nya riktlinjer i och med att möjligheten att i vissa fall få bidrag för hyra och personalkostnader inte försvinner. I de fall den ansökta aktiviteten medför ökade hyres- och/eller personalkostnad ska dessa ingå i och framgå av ansökan.

Vissa frivilligorganisationer har en relativt hög andel medlemmar som bor i andra kommuner. En viktig utgångspunkt är att beräkningen av bidrag baseras på andelen bosatta inom Stockholms stads geografiska område som deltar/ planeras delta i aktiviteterna.

Förvaltningen har tidigare fått kritik från stadens revisorer för att handläggningen av bidragsansökningarna och efterföljande uppföljning av föreningarna organisatoriskt har utförts av samma person. Vid införande av den nya ersättningsmodellen kommer olika personer att arbeta med handläggning respektive uppföljning. Äldreförvaltningen ska i samband med framtagande av ny ansökningsblankett ta fram nya rutiner för uppföljning av föreningarnas bidragsstödda aktiviteter.

En annan förändring jämfört med nuvarande riktlinjer är att krav ställs på att föreningen, om den tidigare fått bidrag, ska ha en godkänd lägesrapport. Förvaltningen begär därmed in en lägesrapport avseende första halvåret och granskar denna innan ansökningsblanketten kan handläggas. Lägesrapporten kommer även att användas som en del i uppföljningen av de bidragsstödda aktiviteterna.

Äldreförvaltningen anser därutöver att en viktig del i förslaget är att tydliggöra att äldrenämnden har rätt att kräva tillbaka beviljat bidrag om föreningen inte genomför aktiviteten eller avsevärt ändrar inriktning på aktiviteten.

Förvaltningen anser att förslaget till ny ersättningsmodell bidrar till att en så stor del som möjligt av resurserna går till aktiviteter som direkt vänder sig till stadens äldre. Förvaltningen ser även att modellen är lätt att kommunicera till de föreningar som söker bidrag. Det är positivt att den föreslagna modellen gör det lätt för en ny förening att se vad som krävs för att ansöka om bidrag. Dessutom framgår tydligt vilka områden som värderas i handläggningen av ärendet. Det är viktigt att de områden som ska värderas i beräkningen av beviljade bidrag diskuteras och exemplifieras i kommunikationen med föreningarna.

Äldreförvaltningens föreslår att den nya ersättningsmodellen införs för ansökningar som avser föreningarnas planerade aktiviteter för 2012. Förvaltningens förslag är att ordinarie ansökan om bidrag sker vid ett tillfälle per år och att beslut om fördelningen av bidrag för nästkommande år tas vid nämndens sammanträde i november innevarande år.

Förvaltningen föreslår att äldrenämnden beslutar att införa en ny ersättningsmodell till frivilligorganisationer enligt äldreförvaltningens förslag.

Bilagor

1. Checklista för handläggning
2. Fördelningsnyckel